

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพการ บริหารองค์กรของธุรกิจส่งออกอาหารไทยไปญี่ปุ่น

The Relationships between Effective Leadership and Organization Management Efficiency of Food Exporting Businesses From Thailand to Japan

ประวิศาร อาสว่าง¹, พรลภัส สุวรรณรัตน์², นงลักษณ์ แสงมหาชัย³

Pawarisa Arsawang¹, Pornlapas Suwannarat², Nongluk Sangmahachai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารองค์กรของธุรกิจส่งออกอาหารไทยไปญี่ปุ่น โดยใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารธุรกิจส่งออกอาหาร จำนวน 154 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ และด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบบวกกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กรโดยรวม โดยสรุป ธุรกิจส่งออกอาหาร ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารองค์กรและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน อีกทั้งส่งเสริมให้องค์กรมีความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล, ประสิทธิภาพการบริหารองค์กร, ธุรกิจส่งออกอาหาร

Abstract

The purpose of this study was to test the relationships between effective leadership and organization management efficiency of food exporting businesses from Thailand to Japan. Questionnaires are used for collecting data from 154 executives of food exporting businesses.

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master of Business Administration, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² Lecturer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

³ Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

The statistics used for analyzing the collected data were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The result showed effective leadership in terms of power motives ,driving and achievement motivation had positive relationships with and effects on organizational management efficiency as a whole. In conclusion, food exporting businesses should focus on developing effective leadership of executives in order to create an organization management efficiency, and correspond effectively to various dynamic situations. This could build a competitive advantage of the organization as well as promote sustainable growth and development.

Keywords : marketing ethics, corporate image, hotel businesses

บทนำ

ผู้ประกอบการธุรกิจทุกสาขาต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากคู่แข่งทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีทางการค้าในหลายประเทศรวมทั้งสภาวทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนส่งผลกระทบต่อถึงกันทั่วโลก (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2548 : เว็บไซต์) ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อสภาวะการแข่งขัน และการอยู่รอดขององค์กรธุรกิจต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ภายใต้สภาวะการแข่งขัน (พัคตร์พจ วัฒนสินธุ์ และคณะ. 2542 : 4) ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จนั้น จึงจำเป็นต้องมีปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุนอีกหลายประการ อาทิเช่น เงื่อนไขทางด้านภาษีอากร ข้อจำกัดทางการค้าของแต่ละประเทศ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในกระบวนการดำเนินธุรกิจ (สมคิด จาตุศรีพิทักษ์, 2547 : 5) ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้นองค์กรต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยจากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นให้ได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที ดังนั้น ผู้นำองค์กรซึ่งเป็นผู้กำหนดทิศทางและการดำเนินงาน จึงมีส่วนสำคัญที่จะต้องพัฒนาทางด้านภาวะผู้นำ เพื่อให้ทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงและสามารถนำพาองค์กรให้เจริญเติบโตและอยู่รอดภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นต่อไป

ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Effective Leadership) เป็นลักษณะเด่นของผู้นำที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม มีแรงกระตุ้นแรงจูงใจและความมุ่งมั่นที่จะให้งานประสบความสำเร็จ ทำให้สมาชิกแสดงพฤติกรรมที่มีน้ำหนักและเป็นเอกภาพ เพื่อมุ่งบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และมีความสำคัญอย่างยิ่งของผู้นำต่อหน่วยงานและต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพ และคุณลักษณะของผู้นำย่อมมีผลสะท้อนต่อวิธีปฏิบัติงานและผลงานขององค์กรเป็นอย่างมาก (พรนพ พุกกะพันธ์, 2545 : 19) ในองค์กรธุรกิจหรือหน่วยงานต่างๆ ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร ผู้นำเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการบังคับบัญชา มอบหมายงาน กำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร ผู้นำเป็นผู้ประสานความต้องการของบุคคลงาน และองค์กรเข้าด้วยกัน (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552 : 1) ความมีประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ จะช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาได้เป็นอย่างดี ในทุกสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ถ้าองค์กรใดที่ผู้นำไม่สามารถบริหารงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมจะส่งผลให้องค์กรเกิดความล้มเหลวได้ (พรพรหม พรหมเพชร, 2551 : 151) ซึ่งภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล มีองค์ประกอบ

ที่สำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน (Task-Related Personality Traits) ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ (Power Motives) ด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Driving and Achievement Motivation) และด้านความสามารถทางสติปัญญาและภาวะผู้นำ (Intelligence and Leadership Ability) ดังนั้น ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล มีส่วนสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน เพราะการบริหารที่ดีย่อมทำได้ง่ายได้เพียงพอสำหรับที่จะทำให้องค์กรอยู่รอดได้ภายใต้การแข่งขันที่รุนแรง องค์กรจำเป็นต้องสร้างผู้นำที่มีประสิทธิผลขึ้น เพื่อการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี (นรินทร์ แจ่มจำรัส, 2550 : 173)

ประสิทธิภาพการบริหารองค์กร (Organization Management Efficiency) เป็นการจัดการโดยใช้ทรัพยากรทั้งหลายในการบริหารองค์กรอย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการนำองค์กรไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการใช้ทรัพยากรทางการบริหารอย่างถูกต้องเหมาะสม (สมคิด บางโม, 2553 : 1) ไม่ว่าจะองค์กรนั้นจะเป็นองค์กรธุรกิจหรือองค์กรสาธารณะ องค์กรขนาดเล็กที่มีเจ้าของเป็นผู้ดูแลเพียงคนเดียวจนถึงองค์กรขนาดใหญ่ที่มีโครงสร้างและระบบงานที่สลับซับซ้อน ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยประสิทธิภาพการบริหารองค์กร เพื่อการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรทั้งสิ้น (ตุลา มหาพสุธานท์, 2554 : 41) และการบริหารองค์กรยังมีบทบาทที่สำคัญต่อผู้นำในการกำหนดกิจกรรมภารกิจของสมาชิกในองค์กร หากภารกิจเหล่านั้นได้รับการกำหนดมาเป็นอย่างดีแล้ว การบริหารองค์กรจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้ภารกิจของพนักงานแต่ละคนนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรได้ (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2553 : 2) ซึ่งประสิทธิภาพการบริหารองค์กร มีองค์ประกอบที่สำคัญ (สมคิด บางโม, 2553 : 5) ได้แก่ ด้านการวางแผน (Planning) ด้านการจัดการ

องค์กร (Organizing) ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) ด้านการประสานงาน (Coordinating) และด้านการควบคุม (Controlling) ดังนั้น ผู้นำจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กร ที่ช่วยให้องค์กรเจริญเติบโตและอยู่รอดภายใต้สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง และการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้

ธุรกิจส่งออกอาหารไทยไปญี่ปุ่น (Food Exporting Businesses From Thailand to Japan) ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอาหารอันดับ 1 ของไทย มีสัดส่วนส่งออกร้อยละ 14-15 ของมูลค่าส่งออกอาหารโดยรวมในแต่ละปี ซึ่งตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ไทยส่งออกสินค้าอาหารไปยังประเทศญี่ปุ่นคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยปีละกว่า 113,000 ล้านบาท และเนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมและแหล่งประมงของญี่ปุ่นเสียหายจากภัยพิบัติและการฟุ้งกระจายของสารกัมมันตรังสีประมาณร้อยละ 30 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ ทำให้ญี่ปุ่นจำเป็นต้องนำเข้าอาหารเพิ่มมากขึ้น โดยสินค้าอาหารของไทยที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ เช่น ไก่สุกแปรรูป, กุ้งแช่แข็งและแปรรูป, ทูน่าและปลาอื่นๆ กระป๋อง, ปลาทะเลสดแช่แข็ง, ผลไม้สดและแปรรูป รวมทั้งอาหารสำเร็จรูปพร้อมรับประทาน ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพและมีญี่ปุ่นเป็นตลาดนำเข้าสำคัญ (สถาบันอาหาร, 2554 : 8) อย่างไรก็ตามการส่งออกอาหารของไทยไปยังญี่ปุ่นอาจต้องเผชิญความกดดันจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวของญี่ปุ่น รวมไปถึงประชากรที่ลดจำนวนลง และจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการไทยควรเร่งปรับตัวโดยให้ความสำคัญด้านภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารองค์กร รวมไปถึงพัฒนาสินค้าเป็นอาหารสำเร็จรูป/กึ่งสำเร็จรูป และอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น ซึ่งนอกจากการพัฒนาด้านตัวสินค้าแล้ว การให้ความสำคัญกับธรรมเนียมการติดต่อธุรกิจกับชาวญี่ปุ่นจะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ส่งออกอาหารของไทยไปญี่ปุ่นสามารถทำการค้าได้อย่างราบรื่นยิ่งขึ้น และน่าจะเป็นผลดีต่อผู้ทำธุรกิจส่งออก

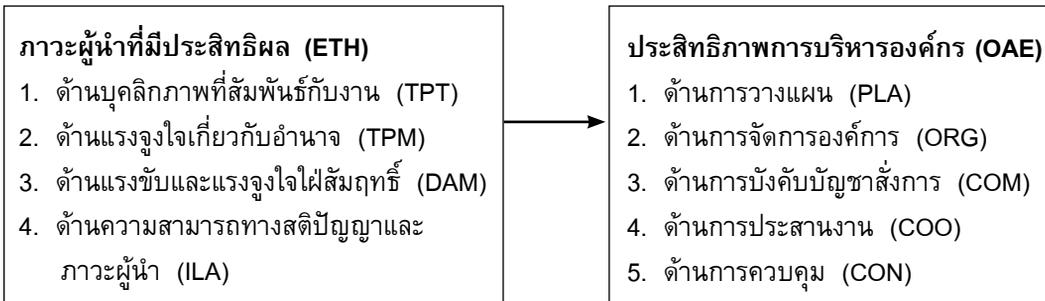
อาหารไปญี่ปุ่นเองในท้ายที่สุด (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2553 : 7)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารองค์กรของธุรกิจส่งออกอาหารไทยไปญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารองค์กรหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารธุรกิจส่งออกอาหารไทยไปญี่ปุ่น ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางและข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารองค์กร

ที่สัมพันธ์กันในการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลให้สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์กร และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดกับองค์กรต่อไป

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารองค์กร จากวัตถุประสงค์เบื้องต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพการบริหารองค์กร

1. ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Effective Leadership)

ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Effective Leadership) หมายถึง การที่ผู้นำมีลักษณะเด่นที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม มีแรงกระตุ้นแรงจูงใจและความมุ่งมั่นที่จะให้งานประสบความสำเร็จ ทำให้สมาชิกแสดงพฤติกรรมที่มีน้ำหนักรวมและเป็นเอกภาพ เพื่อมุ่งบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ประกอบด้วย

1.1 ด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน (Task-Related Personality Traits) หมายถึง คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผล

และก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานซึ่งมีลักษณะประกอบด้วย มีความคิดริเริ่ม มีความเข้าใจอารมณ์และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นความสามารถในการยืดหยุ่นได้และความสามารถในการปรับตัวสภาพการควบคุมภายในตนเองความกล้าหาญ และความสามารถกลับคืนสู่สภาพเดิม

1.2 ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ (Power Motives) หมายถึง คุณลักษณะด้านความสามารถในการจูงใจของผู้นำที่มีประสิทธิผล ที่สามารถควบคุมและมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น มีลักษณะเด่น 3 ประการ ได้แก่ การแสดงออกด้วยความเข้มแข็งและใช้ความพยายามเพื่อ

แสวงหาอำนาจ การใช้เวลาส่วนใหญ่ในการคิดหาวิธีเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมของบุคลากร และความเอาใจใส่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากร

1.3 ด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Driving and Achievement Motivation) หมายถึง คุณลักษณะด้านความสามารถในการจูงใจของผู้นำที่มีประสิทธิผลในการกระตุ้นและผลักดันบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในการค้นหาวิธีการเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ

1.4 ด้านความสามารถทางสติปัญญาและภาวะผู้นำ (Intelligence and Leadership Ability) หมายถึง คุณลักษณะด้านความสามารถของผู้นำ ที่มีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด และมีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

2. ประสิทธิภาพการบริหารองค์กร (Organization Management Efficiency)

ประสิทธิภาพการบริหารองค์กร (Organization Management Efficiency) หมายถึง การจัดการโดยใช้ทรัพยากรทั้งหลายในการบริหารองค์กรอย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย

2.1 ด้านการวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นเป้าหมายในอนาคตและกำหนดสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับงานที่จะทำในอนาคต การคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดก่อนลงมือกระทำ และเป็นการมุ่งป้องกันปัญหาเป็นการล่วงหน้ามากกว่าการคอยแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้น

2.2 ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) หมายถึง การตัดสินใจเลือกวิธีการในการจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมและทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การออกเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้

การประสานงานระหว่างกลุ่มกิจกรรมและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3 ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง การใช้อำนาจเพื่อจูงใจพนักงานให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกิจกรรมและเป้าหมายของแผนงานต่าง ๆ ขององค์กรที่แยกจากกัน เพื่อความสำเร็จขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการควบคุม (Controlling) หมายถึง การตรวจสอบ หรือติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ ของพนักงานและทรัพยากรต่างๆ เพื่อรักษาให้องค์กรดำเนินไปในทิศทางสู่เป้าหมายอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์หลักขององค์กรที่กำหนดไว้

สมมุติฐานการวิจัย 1 : ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กร

สมมุติฐานการวิจัย 2 : ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล มีผลกระทบบางอย่างกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กระบวนการและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารธุรกิจส่งออกอาหารไทยไปญี่ปุ่นที่มีในประเทศไทย จำนวน 504 คน (สถาบันอาหาร, 2554 : เว็บไซต์) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน

504 ฉบับ เมื่อครบกำหนด ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 154 ฉบับ มีอัตราตอบกลับร้อยละ 30.56 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ รวมระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 90 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม - 29 ธันวาคม 2555

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Effective Leadership) เป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ จำนวน 5 ข้อ ด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 5 ข้อ และด้านความสามารถทางสติปัญญาและภาวะผู้นำ จำนวน 5 ข้อ

ประสิทธิภาพการบริหารองค์กร (Organization Management Efficiency) เป็นตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน จำนวน 3 ข้อ การจัดการองค์กร จำนวน 3 ข้อ การบังคับบัญชาสั่งการ จำนวน 3 ข้อ การประสานงาน จำนวน 3 ข้อ และการควบคุม จำนวน 3 ข้อ

3. ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง โดยการใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item - Total Correlation ซึ่งภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.434 - 0.879 และประสิทธิภาพการบริหารองค์กร ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.688 - 0.890 ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2552 : 101) ได้เสนอว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ต้องมีค่า 0.400 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งภาวะผู้นำที่มี

ประสิทธิผล มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.799 - 0.941 และประสิทธิภาพการบริหารองค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.853 - 0.931

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณทดสอบผลกระทบของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารองค์กรของธุรกิจส่งออกอาหารในประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ Organization Management Efficiency (OAE)} = \beta_0 + \beta_1 \text{TPT} + \beta_2 \text{TPM} + \beta_3 \text{DAM} + \beta_4 \text{ILA} + \varepsilon$$

เมื่อ TPT แทน คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน

TPM แทน คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ

DAM แทน คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ILA แทน คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ด้านความสามารถทางสติปัญญาและภาวะผู้นำ

OAE แทน คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กรโดยรวม

β_0 แทน ค่าคงที่

β_1 แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยของด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน

β_2 แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยของด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ

β_3 แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยของด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

β_4 แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยของด้านความสามารถทางสติปัญญาและภาวะผู้นำ

ε แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ผลลัพธ์การวิจัยและอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กรโดยรวมของธุรกิจส่งออกอาหารในประเทศไทย

ตัวแปร	OAE	TPT	TPM	DAM	ILA	VIF
\bar{X}	3.93	4.16	3.96	4.07	4.04	
S.D.	0.61	0.63	0.63	0.60	0.70	
OAE		0.440*	0.622*	0.660*	0.614*	
TPT			0.641*	0.663*	0.711*	2.193
TPM				0.758*	0.729*	2.675
DAM					0.810*	3.565
ILA						3.606

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่าตัวแปรอิสระแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กันหรือเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล มีค่าตั้งแต่ 2.193 – 3.606 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา

Multicollinearity (Black. 2006 : 585) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในแต่ละด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามประสิทธิภาพการบริหารองค์กรโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.404 - 0.660

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กรโดยรวมของธุรกิจในประเทศไทย

ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล	ประสิทธิภาพการบริหารองค์กรโดยรวม (OAE)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.146	0.269	4.253	0.000*
ด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน (TPT)	0.122	0.084	1.447	0.150
ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ (TPM)	0.263	0.093	2.820	0.005*
ด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (DAM)	0.379	0.112	3.369	0.001*
ด้านความสามารถทางสติปัญญาและภาวะผู้นำ (ILA)	0.176	0.097	1.817	0.071

F = 72.887 p = 0.000 Adj R² = 0.471

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ (TPM) และด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (DAM) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กรโดยรวม (OAE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 และ 2 เนื่องจากเนื่องจากในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้รูปแบบการบริหารงานจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างทันท่วงที ผู้นำองค์กรจึงมีความสำคัญในการบริหารงานที่เป็นผู้กำหนดทิศทางและตัดสินใจในการบริหารธุรกิจ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของเจเลียอันทรบุตร (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความเข้าใจและการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และด้านความผูกพันของพนักงานในองค์กรต่อการเปลี่ยนแปลง มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิผลภาวะผู้นำโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ด้านพฤติกรรมของผู้นำ ด้านการยึดมั่นในจริยธรรมในการทำงาน และด้านสติปัญญาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจภาวะผู้นำ ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยรวมและรายด้าน และการมีประสิทธิผลภาวะผู้นำโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ การบริหารการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน และประสิทธิผลภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน โดยสรุป

การบริหารการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลภาวะผู้นำมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Snow (2001 : 440) พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งหมายถึง การที่ผู้นำที่รู้จักตนเองและบุคลิกภาพของตนเองสามารถวิเคราะห์ตนเองในด้านวุฒิภาวะอารมณ์ ความสามารถของตนเองและการประเมินตนเองได้ทำให้รู้จักจุดแข็งจุดอ่อนของตนเองปรับปรุงตนเองให้ทำงานมีประสิทธิภาพได้ 2) การบริหารจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ของตนเอง รู้งานสำคัญและเร่งด่วนที่จะต้องทำตามลำดับก่อนหลัง และสามารถวางแผนตามลำดับความสำคัญและเร่งด่วนของงานในหน้าที่ตนเองได้ดี 3) การตระหนักรู้ผู้อื่น หมายถึง ผู้นำที่มีความสามารถรับรู้และเข้าใจผู้อื่น สามารถรับรู้ในความต้องการของผู้อื่น มีความเข้าใจในความต้องการพื้นฐานทั่วไปของคน รู้จักการให้อภัยการให้เกียรติคนอื่น และสามารถเสริมสร้างกำลังใจในการทำงานของทีมงานหรือคนอื่น เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิผลสูงสุด และ 4) การรับรู้และตระหนักบทบาททางสังคม หมายถึง การที่ผู้นำรับรู้บทบาทของตนเองในสังคม และยอมรับบทบาทของตนเอง สามารถสามารถแสดงบทบาทในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับอำนาจ ด้านแรงขับและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความสามารถทางสติปัญญาและภาวะผู้นำ เพื่อให้ธุรกิจสามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่าง

รวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการบริหารองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุม เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลอย่างสม่ำเสมอ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างประสิทธิภาพในการบริหารองค์กร ควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล เพื่อสร้างความแตกต่างในการดำเนินธุรกิจให้เหนือกว่าคู่แข่ง และสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นในระดับสากล และควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบริหารองค์กร เพื่อจะทำให้ธุรกิจเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารธุรกิจส่งออกอาหาร ควรมีการศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพการบริหารองค์กรของธุรกิจอื่นๆ เพื่อสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอื่นนอกจากธุรกิจส่งออกอาหารไทยไปญี่ปุ่น เช่น บริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ และธุรกิจส่งออกอื่นๆ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจอื่นๆ ด้วย ควรมีการศึกษาผลกระทบหรือ

ปัจจัยอื่นๆ เช่น ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจส่งออกในประเทศไทยหรือธุรกิจอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรมีการศึกษาวิจัยผลกระทบของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อในการแข่งขันในระดับประเทศ และสากลของธุรกิจส่งออก และควรศึกษาฐานข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลของประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้ละเอียดรอบคอบก่อนส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันการส่งกลับของแบบสอบถาม อันเนื่องมาจาก การย้ายที่อยู่ การเลิกกิจการ และเพื่อประสิทธิภาพในการได้รับการตอบแบบสอบถามที่ครบถ้วน

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารองค์กรดังนั้น ธุรกิจส่งออกอาหาร ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารองค์กรและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน อีกทั้งส่งเสริมให้องค์กรมีความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจณีย์ อันทรรบุตร. (2550). *ผลกระทบของการบริหารการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลภาวะผู้นำที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ตุลา มหาพสุชานนท์. (2554). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ : พี เอ็น เค แอนด์ สกายพรีนติ้งส์.
- นรินทร์ แจ่มจำรัส. (2550). *การพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาทุนมนุษย์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2553). *การจัดการสมัยใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). *ภาวะผู้นำ และผู้นำเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- พัชร์ผจง วัฒนะสิน และพสุ เดชะรินทร์. (2542). *การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพรม พรหมเทศ. (2551). *ธุรกิจเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ท้อป.
- พรนพ พุกกะพันธ์. (2545). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2553). "สินค้าประเภทอาหารของไทยยังเติบโตได้ในตลาดญี่ปุ่น แม้เผชิญความท้าทายจากหลายปัจจัย," *ศูนย์วิจัยกสิกรไทย*. 16(11) : 1-12.
- สถาบันอาหาร. *ข้อมูลธุรกิจส่งออกอาหาร*. 2554. <www.oie.go.th> 15 กรกฎาคม 2555.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม. *ข้อมูลการส่งออก*. 2548. <www.oie.go.th> 15 สิงหาคม 2555.
- สมคิด บางโม. (2553). *การเป็นผู้ประกอบการ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอสเค บুকส์.
- สมคิด จาตุศรีพิทักษ์. (2547). *คิดอย่างสมคิด จาตุศรีพิทักษ์*. กรุงเทพฯ : วรณสาสน์.
- Aaker, David A., V. Kumar and George S. Day. (2001). *Marketing Research*. New York : John Wiley and Sons.
- Black, K. *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. 4th ed. New York : John Wiley and Sons, 2006.
- Snow, J.L. "Looking beyond nursing for clues to effective leadership," *Journal of Nursing Administration*. 421 : 440 ; May, 2001.